

Småföretags- barometern

Hallands län

Juni 2021

Ett samarbete mellan:

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern	3
Nettotal och konjunkturindikatorn	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Hallands län	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Hallnads län	5
Näringslivet i Hallands län.....	6
Småföretagsbarometern – Hallands län.....	7
Konjunkturindikatorn	7
Sysselsättning.....	9
Omsättning	12
Lönsamhetsutvecklingen.....	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion.....	15
Slutsatser	17

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar på utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företag i det privata näringslivet med 1–49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp geografiskt så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och insikten kring de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator baseras på **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än noll betyder kontraktion, medan ett värde över noll betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå.

Sedan adderas nettotalet för *syssetsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

SAMMANFATTNING AV KONJUNKTURLÄGET I HALLANDS LÄN

- **Småföretagskonjunkturen** i Halland är fortsatt positiv men tillväxttakten har mattats av under året som passerat. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt högre än vad länets företagare förväntade sig i fjol. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket optimistiska, med en kraftigt uppgång av konjunkturindikatorn.
- **Sysselsättningstillväxten** är fortsatt positiv och tillväxttakten i Hallands län har minskat marginellt under det senaste året, till skillnad från rikssnittet som visar en kraftig nedgång. Trots osäkerhet kring pandemin med risk för fler eller långvariga restriktioner är småföretagen positiva om sysselsättningsutvecklingen för det kommande året, med förväntningar om en ökad tillväxttakt.
- **Orderingångens** tillväxttakt har minskat under det senaste året. Tillväxttakten för orderingången är dock något starkare än riksgenomsnittet. Prognosen för de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av den stora optimism som råder bland småföretagen och visar på en mycket stark uppgång.
- **Omsättningstillväxten** i Hallands län har mattats av för andra året i rad, men ligger något över riksgenomsnittet. Företagen i länet förväntar sig en kraftigt ökad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- **Lönsamhetstillväxten** i företagen i Hallands län har minskat jämfört med i fjol. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt i länets företag öka kraftigt.
- Företagen i Hallands län upplever bättre möjligheter att expandera och växa än i fjolårets rapport. 71 procent av företagen i länet säger att de har **goda utsikter att expandera** på sikt, jämfört med 67 procent för riksgenomsnittet.
- Det främsta **tillväxthindret** hos småföretagen i Hallands län är svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft. Omkring en tredjedel av företagen uppger detta som det enskilt största hindret för expansion.

KONJUNKTURUTVECKLINGEN I SVERIGE OCH NÄRINGSLIVET I HALLNADS LÄN

Landets småföretag med 1–49 anställda har drabbats hårt av coronapandemin och tillväxten föll kraftigt både i Sverige och omvärlden. Att konjunkturen skulle vika kraftigt nedåt förutsågs dock i fjolårets Småföretagsbarometer. Årets undersökning visar att konjunkturindikatorn föll till minus 15 jämfört med fjolårets utfall på 37. Det är den lägsta nivån i barometerns 35-åriga historia och visar på en kraftig konjunkturförsvagning under det senaste året. Nedgången blev dock inte lika djup som företagarna befarade i fjol då konjunkturindikatorn förväntades falla till minus 20. Det är framför allt en mildare nedgång i ordergång och omsättning som dämpade fallet medan sysselsättningen utvecklades betydligt svagare än förväntat. Företagens uppfattning om konjunkturen har gradvis blivit mindre negativ under undersökningsperioden, som var veckorna 10–16. Detta innebär att konjunkturindikatorn steg under andra hälften av undersökningsperioden. I en delrapport vecka 13 noterades konjunkturindikatorn till minus 19, därefter har alltså uppfattningen om läget gradvis ljusnat om än från låga nivåer.

Tillväxtutsikterna för småföretagen ser betydligt mer gynnsamma ut än för ett år sedan. Framför allt gynnas de kontaktnära branscherna av den ökade vaccineringen mot covid-19 och på sikt färre restriktioner. Även finans- och penningpolitiken förväntas vara fortsatt stödjande under det närmaste året. Småföretagen förutser en kraftig konjunkturåterhämtning under de närmaste tolv månaderna efter ett dramatiskt år. Den samlade konjunkturindikatorn förväntas stiga till 89. Det är den högsta nivån sedan 2011 drivet av en ökad ordergång och omsättning, även sysselsättningen väntas ta fart igen efter att ha minskat under det senaste året.

De mest expansiva framtidsplanerna finns i de större företagen, fler än 20 anställda, där den förväntade konjunkturindikatorn noteras till 148 följt av 122 för företag med 5–9 anställda och 80 i företag med minst antal anställda (1–4 anställda). Undersökningen visar också att företag som bedriver utrikeshandel (export och/eller import) är mer optimistiska än de som inte har någon kommersiell handel med omvärlden.

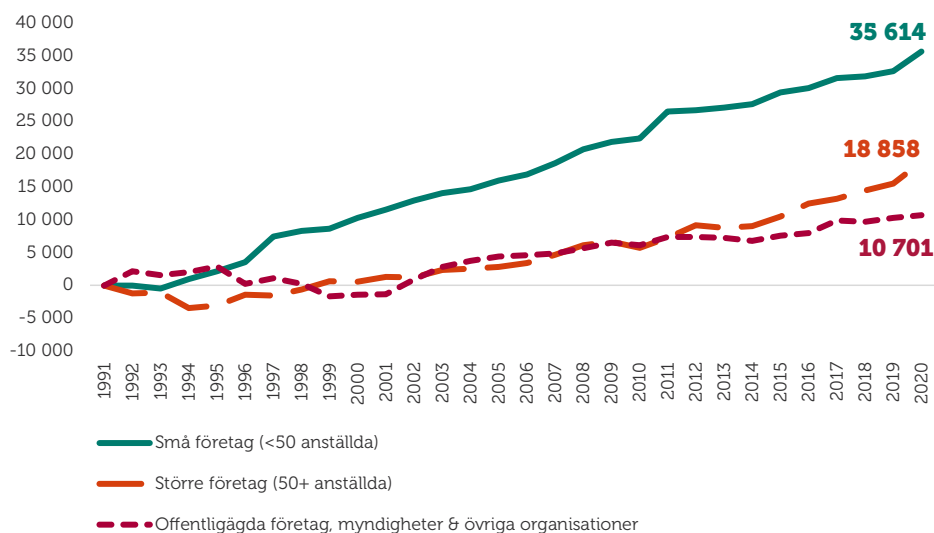
Näringslivet i Hallands län

Det halländska näringslivet kännetecknas av det stora antalet små- och medelstora företag. Genom sitt geografiska läge är Halland ett attraktivt etableringsområde för företag och placeringen på västkusten mellan Göteborg och Öresundsregionen är gynnsam för exporterande företag. Nyföretagandet i länet är starkt och nystartsfrekvensen i Halland är relativt sett hög. Näringslivsstrukturen gör dock att konjunkturen i länet blir relativt påverkad av internationella faktorer som valutapriser och utvecklingen av exportefterfrågan.

Den lokala näringslivspolitikerna måste fortsatt verka för att få fler nya företag att etablera sig i regionen. Det förutsätter ett brett samarbete med näringsliv, regionsföreträdare och andra organisationer. Dialogen med och inom näringslivet är viktig för att stärka näringslivets framtida förutsättningar.

Figur 1 visar att det är de mindre, växande företagen som står för sysselsättnings-tillväxten i Hallands län. Även antalet sysselsatta i offentlig sektor har vuxit, dock marginellt.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Hallands län sedan 1990 (källa: SCB) ¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas.

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN – HALLANDS LÄN

Konjunkturindikatorn

Utvecklingen inom sysselsättning, orderingång och omsättning bland småföretagen i Hallands läns kommer redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. Länets småföretagare har upplevt en relativt kraftig återhämning i konjunkturen efter två perioder av väldigt svag konjunktur, först under 2008–2009 och därefter under 2012–2013.

Historiskt har länets småföretagare legat relativt jämt med rikssnittet. I årets Småföretagsbarometer har länets konjunkturindikator dock minskat för andra året i rad och nettotalet är det lägsta sedan finanskrisen 2008 – 2009. Det sammanvägda nettotalet för länets konjunktur är nu 7 jämfört med fjolårets 44, ett tapp på totalt 37 indexenheter. Trots avmattningen placerar sig Halland klart över riksgenomsnittets nettotal -15. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt högre än vad länets företagare förväntade sig i fjol. Stor oro och ovisshet kring spridningen av covid-19 och dess effekter på företagande och svensk ekonomi resulterade i att företagen i fjolårets rapport trodde på en negativ tillväxttakt till ett nettotal på -23.

Som ett av totalt sex län har Hallands län ett positivt nettotal för konjunkturindikatorn i årets Småföretagsbarometer. Det kan därmed konstateras att företagen i länet har klarat den ekonomiska kris som pandemin inneburit i Sverige och världen bättre jämfört med företag i andra delar av landet.

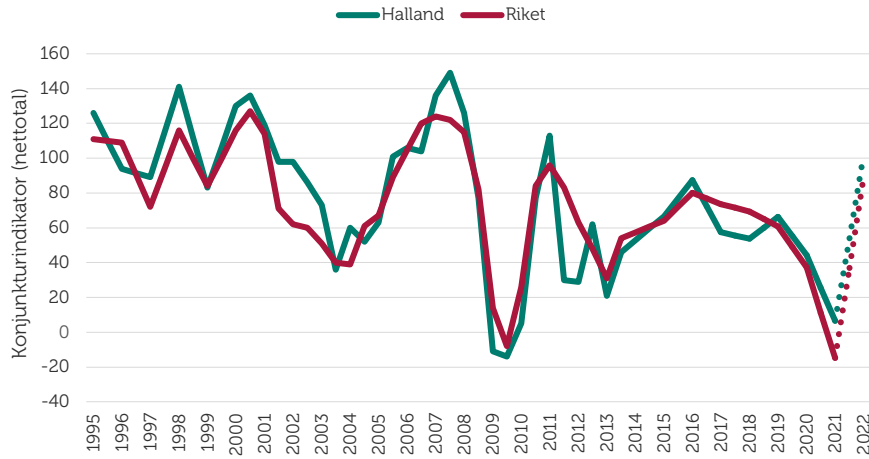
Efter mer än ett år med pandemin är företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna mycket optimistiska. Deras sammanvägda prognoser för sysselsättning, orderingång och omsättning visar en kraftig uppgång till en konjunkturindikator på nettotalet 102. Ett sådant utfall skulle innebära en uppgång med hela 95 indexenheter jämfört med resultatet för årets mätning. Motsvarande utveckling för riksgenomsnittet är ett förväntat nettotal på 89. Vaccineringen mot covid-19, fortsatta finanspolitiska stimulanser och en ljusare omvärldskonjunktur bidrar sannolikt till optimismen.

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

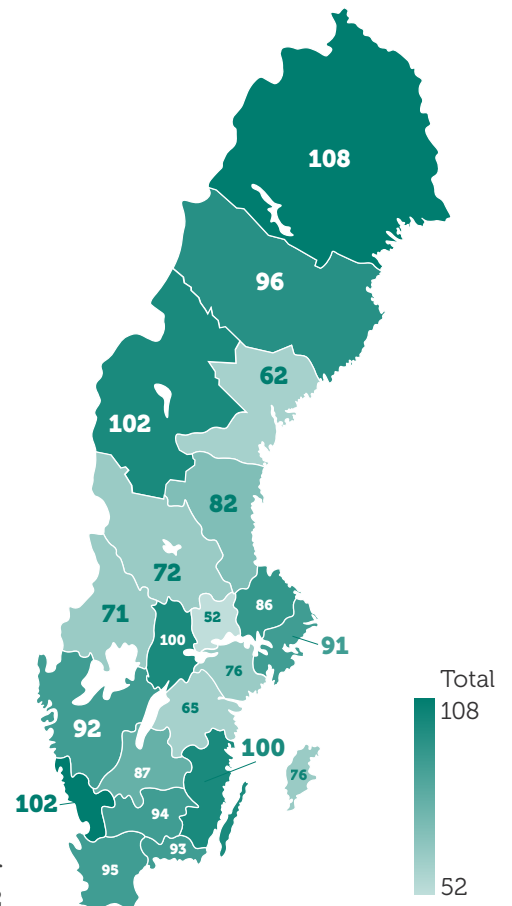
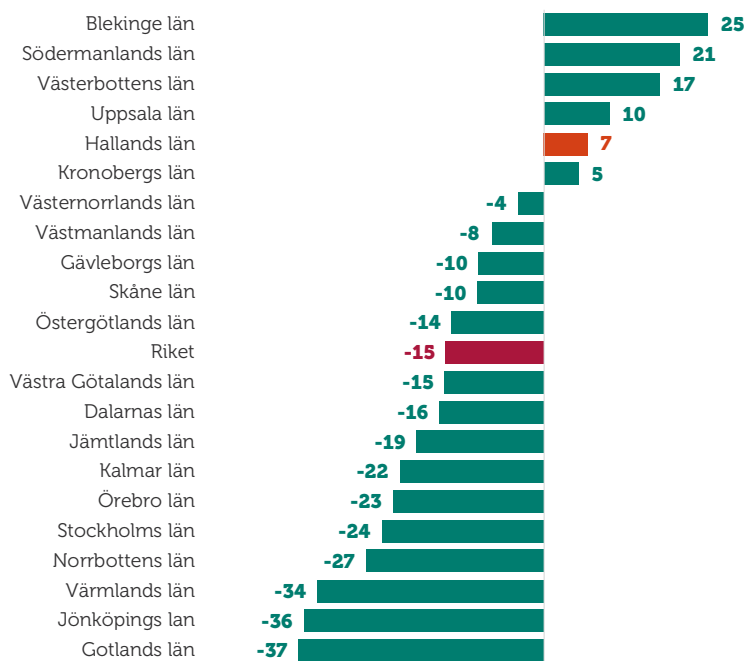
Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Hallands län och riket 1995–2021

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2021

Figur 4 Konjunkturindikator (nettotal) prognos 2022

Sysselsättning

Sysselsättningsutvecklingen är fortsatt positiv och tillväxttakten i Hallands län har minskat marginellt under det senaste året, till skillnad från rikssnittets kraftiga nedgång. I länet uppger 18 procent av företagen att de ökat sin personalstyrka under det senaste året medan 12 procent uppger att de har minskat den, vilket ger ett sammanvägt nettotal på 6, jämfört med 7 i fjol. I riket som helhet svarar 13 procent att personalstyrkan har ökat och 17 procent att den har minskat, vilket ger ett riksgenomsnitt på nettotalet -4.

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen, det vill säga att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

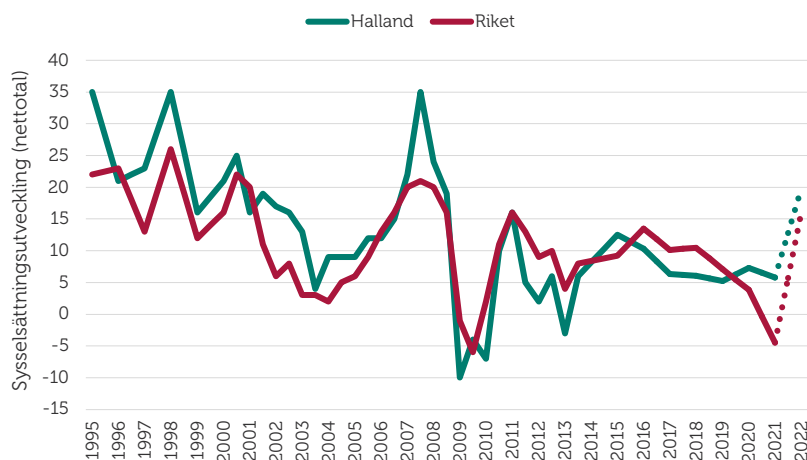
Utfallet blev en högre tillväxttakt än vad företagen förväntade sig förra året, då förväntade sig företagen en minskad tillväxttakt till nettotalet 2. Även om takten har mattats av har alltså företagen i länet överträffat sina prognoser.

Coronapandemin har slagit hårt mot småföretagen och krisen är ännu inte över, men nu ser småföretagen ljuset i tunneln. Trots osäkerhet kring pandemin med risk för fler eller långvariga restriktioner för att begränsa smittspridningen är småföretagen positiva om utvecklingen för sysselsättningen det kommande året. Förväntningarna visar på en ökad tillväxttakt av sysselsättningen bland småföretagen i Hallands län och nettotalet förväntas hamna på 20. Detta skulle innebära en kraftig återhämtning av företagens sysselsättningstillväxt. Rikssnittet är ett nettotal på 16.

Det kan vara värt att notera att småföretagens optimistiska anställningsplaner till viss del speglar den djupa kris som många av företagen befunnit sig i, med personalneddragning och permitteringar som följd. Optimismen i årets undersökning är därmed delvis en återgång till mer normala förhållanden, vilket innebär att anställningsplanerna till stor del kan tolkas som en återanställning snarare än nyanställning.

Sett till resultaten för hela riket framkommer att det inom såväl handel, transport, hotell och restaurang, som inom tillverkning och byggverksamhet finns en övervikt av företag som tror att sysselsättningen kommer att öka. De mest optimistiska sysselsättningsplanerna finns i företagen med 20–49 anställda, medan de minsta företagen, med 1–4 anställda, är något mer försiktiga. Resultaten visar också att småföretag som bedriver internationell handel är mer optimistiska om sysselsättningen. Dessa uppfattningar är sannolikt representerade även bland företagen i Halland.

Figur 5 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Hallands län och riket 1995–2021

Orderingång

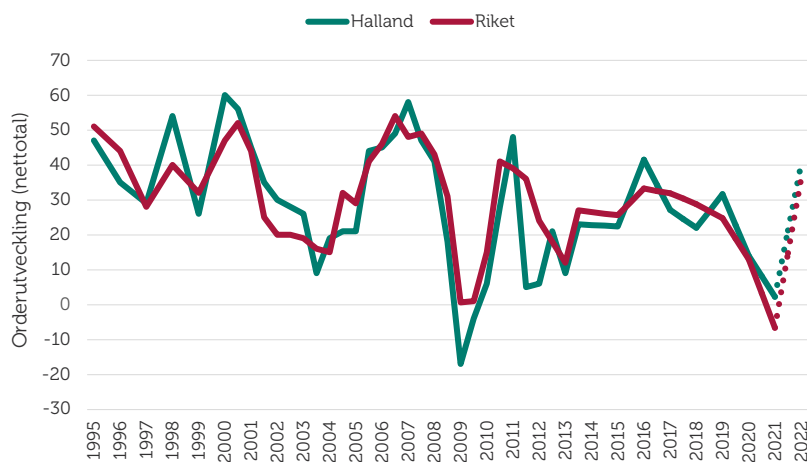
Halland läns tillväxttakt för orderingången har mattats av under det senaste året, från nettotalet 14 i fjol till 2 i år. I årets mätning ser vi dock att avmattningen varit mindre dramatisk i Halland än för riket som helhet, vilket placerar länet över riksgenomsnittets -7. Sammantaget har 41 procent av länets småföretag haft en ökad orderingång, vilket är en större andel än i fjolårets rapport (36 procent). Samtidigt uppper 39 procent att orderingången minskat under det senaste året, vilket nästan är en dubbelt så hög andel jämfört med 20 procent i fjol. Trots avmattningen och att en hög andel företag haft en minskad orderingång har länet sett en fortsatt tillväxt, eftersom nettotalet är över noll.

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Utfallet för orderutvecklingen blev betydligt starkare än företagens prognos i fjol, då förväntade de sig ett nettotal för 2021 på -11. Småföretagen i länet har därmed tagit sig genom 2020 på ett starkare sätt än förväntat.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av den stora optimism som råder bland småföretagen och visar på en mycket stark uppgång. Bland företagen i länet tror 47 procent att deras orderingång kommer öka, medan endast 7 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat nettotal på 40. Motsvarande nettotal för rikssnittet är 36.

Figur 6 Orderutveckling (netttotal) i Hallands län och riket 1995–2021

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om finansiering till nödvändiga investeringar eller personal saknas, kan många företag behöva tacka nej till order. Av länets företagare har 33 procent tackat nej till order under det senaste året. Detta är i princip oförändrat sedan fjolårets mätning då motsvarande andel var 32 procent och samma andel som riksgenomsnittet.

Precis som i övriga län är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order en konsekvens av att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I Halland anger 54 procent av företagen detta som främsta anledning, 24 procentenheter högre än i fjol och något över rikssnittets 51 procent.

Som tidigare år, och i likhet med riket som helhet, är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram upplever många företag i Hallands län kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Detta kan förklara varför arbetskraftsbrist i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik samt att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet "annan anledning" kan exempelvis vara att lönsamheten inte är tillräcklig i uppdraget eller att det är brist på råvara eller materiel hos företaget för att möta uppdraget.

Figur 7 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

Omsättningstillväxten i Hallands län har mattats av för andra året i rad. Omsättningstillväxten i länet minskade i årets undersökning till nettotalet -1 jämfört med 21 i fjol. Även om det är ett kraftigt tapp är nedgången något lägre än riksgenomsnittet vars nettotal för omsättningsutvecklingen är -4. I länet har 37 procent av företagen haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna medan 38 procent minskade sin omsättning.

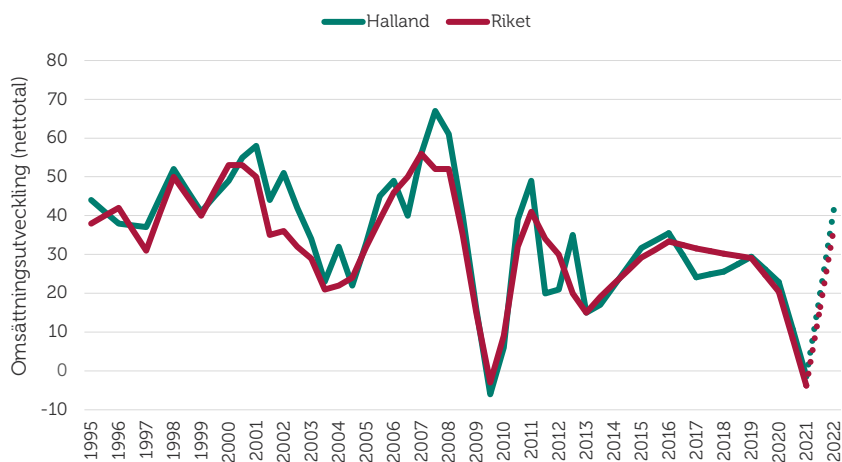
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

När coronapandemin slog till under 2020 såg företagen en snabbt minskad efterfrågan på många verksamheters varor och tjänster. Detta avspeglades i företagens prognoser för det kommande året. I fjolårets rapport förväntade sig därför företagen en kraftigt avmattad omsättningstillväxt under de kommande tolv månaderna med ett förväntat nettotal på -12. Med årets nettotal -1 ser vi att utfallet blev något mer positivt än vad företagen förväntade sig i fjol.

Precis som för sysselsättningen och orderutvecklingen är prognosen för omsättningsutvecklingen de kommande tolv månaderna mycket optimistiskt bland länets småföretag. Företagen tror på en stark uppgång, 51 procent av företagen förväntar en ökad ordergång, medan 9 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat nettotal på 42. Motsvarande nettotal för rikssnittet är 37.

Det ska dock påpekas att den förväntade omsättningsökningen sker från låga nivåer och det är för tidigt att bedöma hur mycket av omsättningsfallet i kronor räknat som kan återhämtas under det närmsta året. Osäkerhet kring smittspridningen kvarstår som en reell nedåtrisk i bedömningen.

Figur 8 Omsättningsutveckling (netttotal) i Hallands län och riket 1995–2021

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar hänger delvis ihop med lönsamhetsutvecklingen. I figur 9 kan vi se att finanskrisen slog hårdare mot företagen i Hallands län jämfört med riskgenomsnittet och att länet sedan 2013 haft en utveckling med fler toppar och dalar jämfört med riket som helhet. I årets Småföretagsbarometer har lönsamhetstillväxten i Hallands län minskat jämfört med i fjol. Bland företagen i länet uppger 32 procent att lönsamheten förbättrats och 35 procent uppger att den försämrats. Detta ger ett nettotal för lönsamhetstillväxten -3 (i fjol 12). Detta placerar länet i nivå med riket som helhet som har haft en vikande tillväxttakt till nettotalet -4.

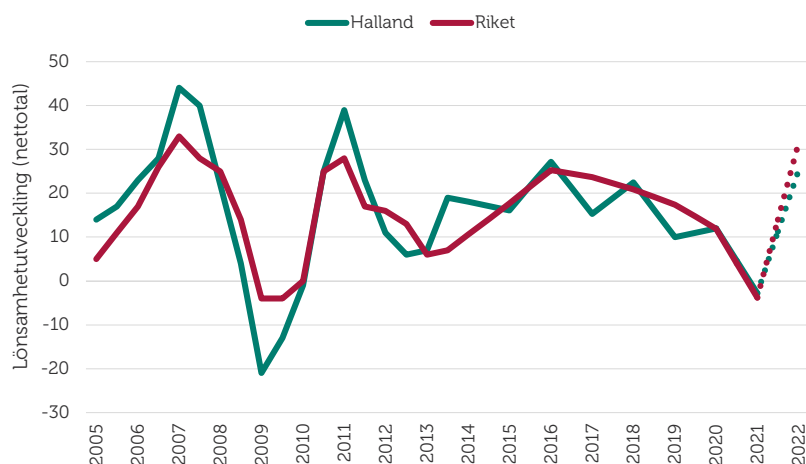
Utfallet blev därmed inte lika negativt som företagen i länet förväntade sig i fjol, då var deras prognos att tillväxttakten skulle minska till -8. Tuff kostnadskontroll och snabb anpassning efter förändrade villkor till följd av pandemins effekter kan ha påverkat lönsamhetens utfall i många verksamheter. Även de stöd som riktats till näringslivet kan ha bidragit till att upprätthålla lönsamheten i vissa företag, även om stora delar av verksamheten varit kraftigt påverkad.

På ett års sikt förväntas nettotalet för lönsamheten bland länets småföretag öka till 25, vilket är något lägre än riksgenomsnittets förväntningar (netttotal 32). Bland företagen i länet tror 39 procent på en högre lönsamhet medan 14 procent tror att den blir lägre under det kommande året.

För riket som helhet finns det en bred samsyn om en förbättrad lönsamhet även på branschnivå. Såväl industri- som tjänstesektorn ser mycket positivt på utvecklingen det kommande året. Tjänsteföretag som påverkats stort av pandemin är positiva om utvecklingen framåt och inom hotell och restaurang, utbildning samt kultur räknar cirka hälften av företagen med förbättrad lönsamhet det närmaste året.

Även om den ekonomiska återhämtningen går snabbt är det troligt att företagens faktiska utveckling av lönsamheten kommer vara lägre än förväntat. Exempelvis kan kompetensbrist och priskonkurrens pressa lönsamheten och företagen tenderar att överskatta lönsamhetsutvecklingen. En svagare konjunkturutveckling till följd av kvarvarande restriktioner och smittspridning, ökade omvärldsrisiker och en ökande konkurrens kan bidra till att lönsamheten utvecklas mindre positivt än förväntat.

Figur 9 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Hallands län och riket 2005–2021

Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prishöjningar ligger på en betydligt högre nivå än förra året. I länet förväntar sig 51 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året, vilket är högre än rikssnittet på 39 procent och betydligt högre än i fjol, då motsvarande andel var 19 procent. Företagens förväntningar på att deras försäljningspriser ska öka har stigit kontinuerligt de senaste åren, men utvecklingen vek i fjol brant nedåt. Sannolikt var fjolårets förväntningar starkt kopplade till företagens osäkra och försiktiga prognoser. Ett svagt konjunkturläge gjorde det svårt för dem att höja sina priser. Givet årets positiva prognoser och en utbredd förhoppning om återhämtning återgår företagens förväntningar till att deras försäljningspriser i hög grad kan öka. Endast 5 procent av företagen tror att deras försäljningspriser kommer minska, jämfört med 12 procent i fjol.

Det stigande resursutnyttjandet skapar förutsättningar för en uppgång i priserna samtidigt som det är rimligt att anta att kostnadstrycket kan stiga relativt långsamt. Riksbanken kommer därtill troligen fortsatt föra en expansiv penningpolitik för att ge stöd åt ekonomin och för att inflationen mer varaktigt ska ligga nära målet på 2 procent.

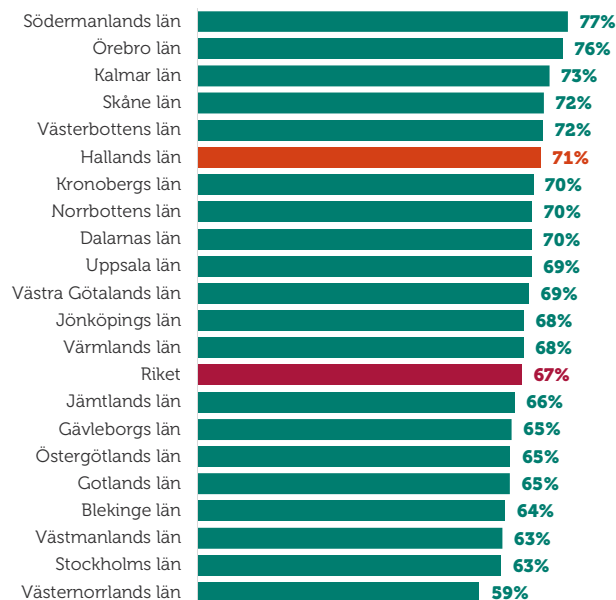
I ett scenario med snabbare återhämtning kan det uppstå utbuds begränsningar på grund av brist på personal eller problem med leveranser av varor. Detta som skulle kunna driva upp löner och priser. I ett scenario med långsammare återhämtning väntas företagen istället i större utsträckning hinna anpassa sysselsättningen och bygga lager för att kunna möta den mer långsamt stigande efterfrågan. Effekten av detta skulle då kunna bli lägre lönetryck och en lugnare prisutveckling.

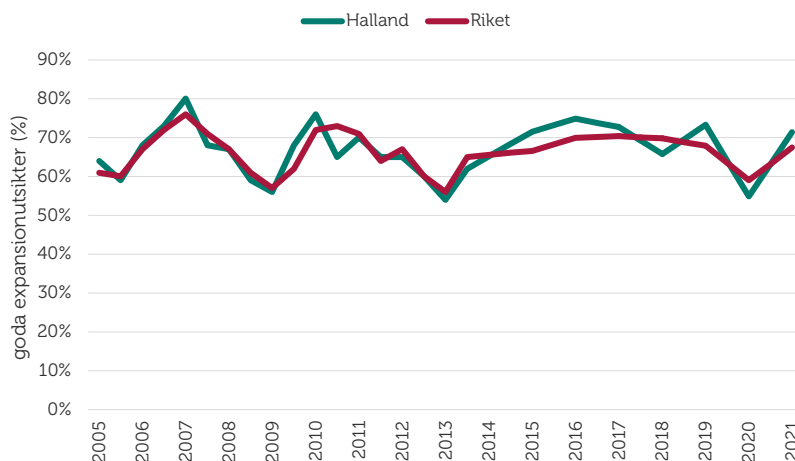
EXPANSIONSUTSIKTER OCH HINDER FÖR EXPANSION

Ett återkommande och glädjande resultat i Småföretagsbarometern är att småföretagen ser fortsatt goda möjligheter att expandera. Företagen i Hallands län upplever bättre möjligheter att växa framöver jämfört med riksgenomsnittet, 71 procent jämfört med 67 procent för riket som helhet, se figur 10. Samtidigt vill nio av tio företag i Halland växa. I figur 11 ser vi att den nedgång i företagens expansionsutsikter som mättes i fjolårets rapport har vänt uppåt.

Figur 10 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2021

Figur 11 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Hallands län och riket 2005–2021

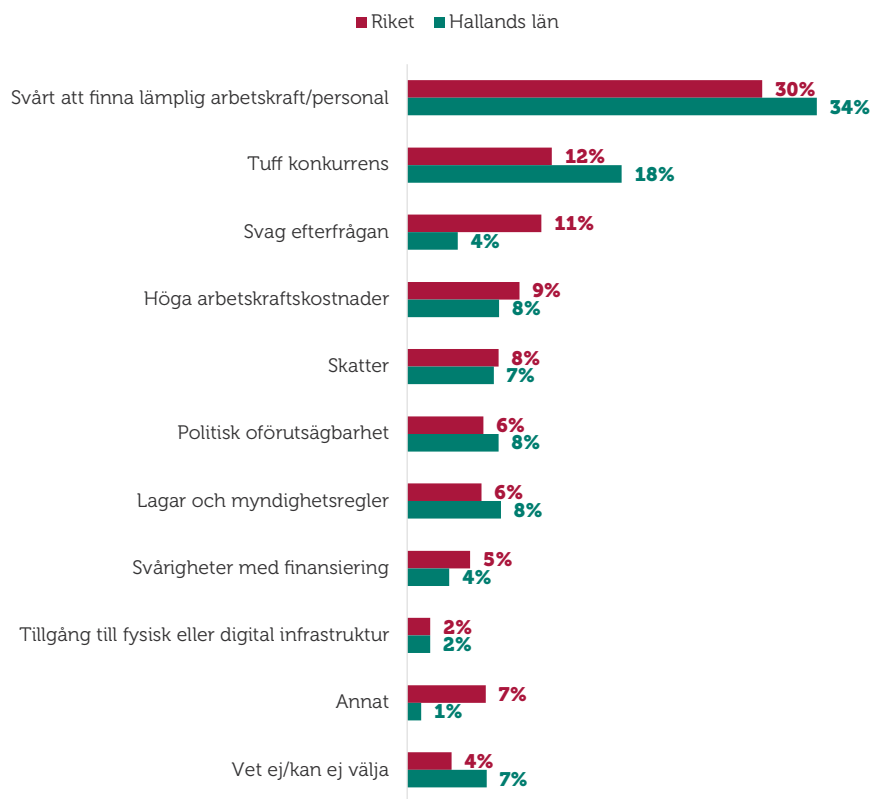

Det är relativt enkelt att starta företag i Sverige, men inte alltid lika lätt att få företaget att växa och bli framgångsrikt. Det finns många svårigheter och hinder som hämmar företagarnas jobb- och välfärdsskapande. Det gäller till exempel småföretagens konkurrenssituation, samt konkreta hinder som kostnaderna för att anställa och möjligheten att hitta nya medarbetare med rätt kompetens.

Det främsta tillväxthindret är bristen på lämplig arbetskraft, ett hinder som har ökat trots en svagare arbetsmarknad. I årets undersökning uppger 34 procent av företagen det svaret, vilket är en större andel än fjolårets 20 procent.

Tuff konkurrens är fortsatt ett betydande tillväxthinder för företagen i Halland. I årets undersökning anger 18 procent detta som det främsta tillväxthindret, vilket är samma andel som i fjol. Andra vanliga tillväxthinder är höga arbetskraftskostnader, politisk oförutsägbarhet samt lagar och myndighetsregler. Ovisshet kring olika restriktioners varaktighet och andra beslut för att förhindra smittspridning har gjort det svårt för företagen att kunna planera sin verksamhet.

Figur 12 Tillväxthinder enligt företagen i Hallands län och i riket 2021 (procent)

SLUTSATSER

Coronapandemin har slagit hårt mot landets småföretag och krisen är långt ifrån över, men nu ser småföretagen ljuset i tunneln. Konjunkturläget i näringslivet har gradvis förbättrats under de senaste tolv månaderna men skiljer sig kraftigt åt mellan olika branscher. Industrisektorn går bra och får stark draghjälp från exporten och återhämtningen i omvärlden, medan konsumentnära verksamheter såsom handel, hotell och restaurang fortfarande i högre grad påverkas av restriktionerna och uppvisar en påtagligt svagare konjunktur och försämrad lönsamhet.

Småföretagsbarometern visade 2020, redan i inledningen av pandemin, ett kraftigt fall i konjunkturen. Hela 19 av Sveriges 21 län upplevde en svagare konjunktur jämfört med motsvarande mätning 2019. Samtidigt föll företagets förväntningar kraftigt för sysselsättning, omsättning och ordergång.

Årets Småföretagsbarometer visar att fjolårets dystra framtidsförväntningar till stor del har besannats. Konjunkturindikatorn, en summering av nettotalen för svaren om sysselsättning, omsättning och ordergång, har under den senaste tolv månadsperioden sjunkit till -15 bland Sveriges småföretagare som helhet. Detta är den lägsta nivån i Småföretagsbarometerens 35-åriga historia. Avmattningen i konjunkturen för småföretagen är utbredd och nettotalet för konjunkturindikatorn är lägre i samtliga län jämfört med fjolårets rapport. Däremot ser vi att sex län, varav Halland är ett, fortsatt har en positiv tillväxttakt med ett nettotal över noll.

När småföretagen blickar framåt är det emellertid med en ljusning i sikte. Företagen i Halland län är mycket optimistiska om konjunkturutvecklingen det kommande året och prognosen ger ett nettotal på 102. Detta är även över det historiska rikssnittet 76. När småföretagens förväntan på sysselsättning, ordergång och omsättning vägs samman förutser de alltså en kraftig uppgång. I takt med vaccinering och sjunkande smitta kommer restriktionerna kunna mildras, vilket kan antas ge ytterligare skjuts till konjunkturen. I synnerhet de inhemska tjänstenärings som påverkats mest under pandemin kommer då att gynnas av utvecklingen.

Sett till riket som helhet framträder att det inom såväl handel, transport, hotell och restaurang, som inom tillverkning och byggverksamhet finns en övervikt av företag som tror att sysselsättningen kommer att öka. Vaccineringen mot covid-19, fortsatta finanspolitiska stimulanser och en ljusare omvärldskonjunktur bidrar sannolikt till småföretagens optimism.

Oaktat småföretagens positiva sysselsättningsplaner kommer det ta tid innan fler kan anställas. När verksamheten i småföretagen tar fart igen ökar normalt sett antalet arbetade timmar för befintlig personal först innan företagen väljer att nyanställa igen. Men det finns också en osäkerhet kring smittspridningen och restriktionerna som kan bidra till att många småföretag avvaktar med att nyanställa. Även fallande omsättning och pressad lönsamhet under det gångna året medför en risk att småföretagens resurser kan vara begränsade och deras sysselsättningsplaner därmed för optimistiska.

Pandemin har slagit hårt mot landets småföretag, men nu ser de ljuset i tunneln. Nu gäller det att ge Sveriges småföretag de bästa förutsättningarna för återstart. De mindre företagen och deras tillväxt kommer att vara nyckeln till Sveriges ekonomiska återhämtning efter pandemin.